

CANONES GENERALIUM CONCILIORUM A temporibus Constantini
 coeperunt. In praecedentibus namque annis persecutione fervente docendarum
 plebium minime dabatur facultas. Deinde christianitas in diversas hereses scissa
 est, quia non erat licentia episcopis in unum convenire nisi tempore supradicti
 5 imperatoris. Ipse enim dedit facultatem christianis libere congregari. Sub hoc
 etiam sancti patres in concilio Niceno de omni orbe terrarum convenientes iuxta
 fidem evangelicam et apostolicam secundum post apostolos symbolum
 tradiderunt.

10 Quattuor autem principalia esse concilia, ex quibus plenissimam fidei
 doctrinam tenent ecclesiae, tam de patris et filii et spiritus sancti divinitate, quam
 praedicti filii et salvatoris nostri incarnatione.

Prior harum Nicena synodus est trecentorum decem et octo episcoporum sub
 Constantino augusto imperante peracta, in quo Arrianae perfidiae blasphemia
 15 condempnata, qua inaequalitatem sanctae trinitatis idem Arrius asserebat,
 consubstantiali deo patri dei filium idem sancta synodus per symbolum
 definivit.

Secunda synodus est CL patrum sub Theodosio seniore Constantinopolim
 congregata, quae Macedonium sanctum spiritum deum esse negantem
 20 condempnans consubstantiali patri et filio eundem paraclytum demonstravit
 dans latius symboli formam, quam tota Grecia et Latinitas in ecclesiis praedicat.

Tercia synodus est Ephesiana prima ducentorum episcoporum sub iunior
 Theodosio augusto edita, quae Nestorium duas personas in Christo asserentem
 iusto anathemate condempnavit ostendens manere in duabus naturis unam
 domini nostri Iesu Christi personam.

25 Quarta synodus est Calcidonensis sexcentorum triginta sacerdotum sub
 Martiano principe habita, in qua Euticen Constantinopolitanum abbatem verbi
 dei et carnis unam naturam pronuntiantem et eius defensorem Dioscorum
 quondam Alexandrinum episcopum et ipsum rursus Nestorium cum reliquis
 hereticis una patrum sententia praedampnavit praedicans eadem synodus
 30 Christum deum sic natum de virgine, ut in eo substantiam et divinae et humanae
 confiteamur naturae.

Haec sunt, ut praediximus, quattuor principales et venerabiles synodi fidem
 catholicam complentes. Sed et si qua sunt concilia, quae sancti patres spiritu dei
 35 pleni sanxerunt post istorum quattuor auctoritatem, omni manent stabilita vigore,
 quorum etiam gesta in hoc opere condita continentur.

In principio autem huius voluminis Nicenam synodum constituimus propter
 auctoritatem eiusdem magni concilii. Deinceps diversorum conciliorum
 Grecorum ac Latinorum, sive quae antea seu quae postmodum facta sunt, sub
 ordine numerorum ac temporum capitulis suis distincta sub huius voluminis
 40 aspectu locavimus subicientes etiam decreta praesulum Romanorum, in quibus
 pro culmine sedis apostolicae non impar conciliorum extat auctoritas, quatenus
 ecclesiastici ordinis disciplina in unum a nobis coacta atque digesta et sancti

12 Nicena] corr. from Nicea.

1-61 Canones ... PRAEFATIO: Hispana Gallica, praefatio; also Vat. lat. 1341, vol. 5ra-b.
 (DÍEZ/RODRÍGUEZ, Monumenta Hispaniae Sacra, Ser. can. 3 p. 43-46). Included in V erroneously, for the
 preface of Isidorus Mercator incorporates and modifies this item (see above, p. ##, l. ##).

praesules paternis instituantur regulis et oboedientes ecclesiae ministri vel populi spiritualibus imbuantur exemplis.

Canones autem, qui dicuntur apostolorum, seu quia eosdem nec sedes apostolica recipit nec sancti patres illis consensum prebuerunt, pro eo quod ab hereticis sub nomine apostolorum compositi dinoscuntur; quamvis in eis quaedam inveniantur utilia, auctoritate tamen canonica atque apostolica eorum gesta constat esse remota et inter apofrica deputata. 45

Canon autem Graece, Latine regula nuncupatur; regula autem dicta, quod recto ducit nec aliquando aliorsum trahit. Alii dixerunt regulam dictam, vel quod regat, vel quod normam recte vivendi praebeat, sive quod distortum pravumque quid corrigat. 50

Synodum autem ex Greco interpretari comitatum vel coetum.

Concilium vero nomen tractum ex communi intentione, eo quod in unum dirigant omnes mentis obtutum. Cilia enim oculorum sunt, unde et qui sibimet dissentiunt, non agunt concilium, quia non sentiunt unum. Coetus vero conventus est vel congregatio a coeundo, id est conveniendo, in unum. Unde et conventus est nuncupatus, quod ibi omnes conveniunt, sicut conventus, coetus vel concilium a societate multorum in unum. 55 60

EXPLICIT PRAEFATIO.

45 quia] *corr. from qui.*

45–49 Canones ... deputata: *Isidorus Mercator, praefatio (p. ##, l. ##), revises these very lines from the Hispana preface to endorse the Canones Apostolorum: Denique propter eorum auctoritatem ceteris conciliis preposuimus canones, qui dicuntur apostolorum, licet a quibusdam apocryphi dicantur, quoniam plures eos recipiunt et sancti patres eorum sententias synodali auctoritate roboraverunt et inter canonicas posuerunt constitutiones. The Canones apostolorum are defended a second time in the rubric Pseudo-Isidore attaches to the prefatore letter of Ps.-Jerome (below, p. ## l. ##).*